

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ ЯК СКЛАДОВОЇ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

асп. Мареха І.С., студент Гиренко М.

Фінансовий капітал є однією з фундаментальних економічних категорій теорії стійкого розвитку підприємства [3]. Пропонуємо ідентифікувати поняття «фінансового капіталу» на підставі аналізу властивих йому системних ознак. Економічна природа фінансового капіталу підприємства має наступні основні ознаки [1,2,4]:

1. Фінансовий капітал підприємства за своєю економічною сутністю відбиває процес створення, розподілу, використання та відтворення фінансових ресурсів як у масштабах окремого підприємства, так і всієї економічної системи держави. Ця ознака фінансового капіталу характеризує формування та використання як власних, так і позикових фінансових ресурсів підприємства в процесі фінансової діяльності суб'єкта господарювання.

2. Фінансовий капітал створює умов для поєднання робочої сили із засобами виробництва. Ця ознака фінансового капіталу виступає як необхідна умова організації підприємницької діяльності, як пусковий механізм і основа продуктивних сил не тільки суб'єкта господарювання, а й усієї економіки країни.

3. Фінансовий капітал підприємства - це економічна база функціонування не тільки окремо взятого суб'єкта господарювання, а й об'єктивна умова розвитку держави і суспільства. У такій якісній визначеності фінансовий капітал формує необхідні умови для створення доданої вартості, розподіл та перерозподіл якої забезпечує формування фінансових ресурсів як на рівні суб'єкта підприємництва, так і на рівні держави.

4. Фінансовий капітал підприємства є джерелом формування добробуту як власників підприємницьких структур, так і найманих робітників, а через фінансову систему країни – й усіх членів суспільства. Збільшення обсягів капіталізації фінансових ресурсів сприяє зростанню добробуту суспільства в майбутніх періодах, у той час як збільшення поточного споживання скорочує можливості формування фінансового капіталу і зменшує його продуктивну силу в майбутньому, що негативно відбивається в перспективі на добробуті.

5. Фінансовий капітал підприємства є найважливішою характеристикою рівня ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства. Ця ознака фінансового капіталу проявляється в його здатності до самозростання, що пов'язано з процесом ефективного формування, розподілу і використання прибутку, надходжень і доходів, можливістю постійного нарощування обсягів капіталізації фінансових ресурсів.

6. Фінансовий капітал підприємства є головним мірилом ринкової вартості підприємства. У цій якості виступає не весь фінансовий капітал підприємства, а тільки власний фінансовий капітал. Обсяги власного фінансового капіталу підприємства є відправною точкою для використання позикових фінансових коштів, підвищення надійності й інвестиційної привабливості підприємства, що формує базу оцінки його ринкової вартості.

7. Фінансовий капітал підприємства є носієм фактора ризику. Використання фінансового капіталу в процесі господарської діяльності породжує ризик втрати фінансових ресурсів, упущеної вигоди, що, відбивається на одержанні доходів і відтворенні самого фінансового капіталу. Поняття ризику тісно пов'язано з поняттям доходності капіталу в процесі його використання. Об'єктивний зв'язок між рівнем доходності та ризику використання капіталу носить прямо пропорційний характер.

8. Фінансовий капітал підприємства характеризується фактором часу. З цього погляду фінансовий капітал розглядається як джерело поточного і майбутнього добробуту. Перед підприємством завжди існує альтернатива використання фінансового капіталу, яка пов'язана з фактором часу. Саме вона потребує оптимізації управлінських рішень щодо поточного і перспективного формування і використання фінансового капіталу як можливого джерела добробуту.

9. Фінансовий капітал підприємства є основою для створення і функціонування підприємств різних форм власності. З цих позицій істотне значення має початковий, або стартовий, капітал.

На підставі проведеного аналізу визначення фінансового капіталу може бути сформульоване наступним чином: фінансовий капітал підприємства – це сукупність капіталізованих фінансових ресурсів, що використовуються власниками і менеджерами в економічному процесі відтворення вартості як джерело фінансування господарської діяльності з метою одержання доходу, формування якого в економічній системі держави здійснюється на ринкових принципах і пов'язане з фактором часу та ризику.

Література

1. Бланк И.А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк. — К.: Ника - Центр; Эльга, 2000 – 560 с.
2. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: [навч. пос.] / І.О. Бланк. – К.: Эльга, 2008. – 724 с.
3. Мельник Л.Г. Экономика развития: [монографія] / Л.Г. Мельник. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2006. – 662 с.
4. Теплова Т.В. Финансовый менеджмент: управление капиталом и инвестициями / Т.В. Теплова. – М., 2000. – 395 с.